

Kytice pro maminku

Dát někomu kytku znamená: mám tě rád, děkuji ti, chci ti udělat radost. Proto dáváme květiny mamince k narozeninám, paní učitelce na konci školního roku, umělcům po koncertě...

Paní Leslie bydlí v Arkansasu v USA. Jednoho dne jela nakupovat do místního supermarketu. Procházela uličkami a do vozíku ukládala zboží, které potřebovala. Přidala i další výrobky – líbily se jí a představovala si, jak je využije v domácnosti. Spokojeně dorazila k pokladně a pobrukovala si písničku, když vykládala zboží na pás. Pochválila pokladní kvalitně upečený chléb a rohlíky, které přímo lákaly k zakousnutí. Pak vytáhla peněženku, aby zaplatila výslednou částku na pokladně. Ztuhla leknutím. Chybělo jí dvanáct dolarů.

„Promiňte,“ omlouvala se paní Leslie, „musím nějaké zboží vrátit.“
 „Můžete to nechat zde na pokladně a já vám to odečtu,“ navrhla jí pokladní.
 „Prášky na praní tu nechám. Bez těch se ještě obejdu,“ rozhodla se nahlas paní Leslie.
 „Ponechte si všechno zboží,“ oslovil ji muž, který dorazil k pokladně za ní, a podával jí dvacetidolarovku.

Paní Leslie však vrtěla hlavou. „Ne, to není třeba. Nedělejte si škodu!“
 „Prosím, vezměte si ty peníze. Já vám to pak vysvětlím,“ trval laskavě muž na svém.
 Jeli pak vedle sebe s vozíky na parkoviště a muž vyprávěl: „Moje maminka leží v nemocnici s rakovinou. Navštěvuji ji každý den a nosím jí kytky. Dneska ráno se na mě rozčílila, že už jí zase nesu kytici. Řekla mi, ať ty peníze utratím za něco rozumnějšího. Tak si, prosím, ty peníze ponechte. Je to kytice pro moji maminku.“

Paní Leslie se vracela domů, šťastná láskou, jakou onen muž miloval svoji maminku. Začali jsme nový rok 2017. Kéž jej naplníme skutky lásky, mezi nimiž nebudou chybět kytiky pro maminku, babičku, paní učitelku nebo pro „nějakou paní“ v supermarketu.

Ilustrace: Jiří Vančura

O Gertrudě a krokodýlech

otec Štěpán Smolen

Nakázal mi šéfredaktor, abych si s článkem o svatém pospíšil, jinak prý budu mučedníkem a čerstvým patronem nedochvilných novinářů. Bylo třeba jednat rychle. I rozhodl jsem se, že poprosím o přímluvu dnešního svatého a na oplátku o něm něco napíšu. Zalistoval jsem kalendářem – a ejhle: svatá Gertruda. Svatá Gertruda?! Ano, pánové, žena. Ale kdyby aspoň Kateřina nebo Terezie, tedy bytost se jménem něžným, vznešeným a romantickým. Jenže tohle? Můžeme si my negermáni, my Slované, Gertrudu vůbec představit jinak než jako statnou obryni, než jako generálku s natáčkami ve vlasech a válečkem na maso v ruce?

Jenže slib je slib. Slíbil jsem věnovat článek Gertrudě, pak tedy Gertruda. Klikám, klikám, abych zjistil víc. Encyklopedické heslo praví: „Gertruda Veliká, neboli Gertruda z Helfty, byla začkou svaté Mechthildy z Hackenbronu, jejíž sestra Gertruda z Hackenbronu byla abatyší kláštera, v němž Gertruda z Helfty, jejíž spisy jsou ovlivněny svatou Mechthildou z Magdeburgu (nezaměňovat se svatou Mechthildou z Hackenbornu) působila.“ Šel jsem encyklopedické heslo rozdíchat na vzduch a venku na vzduchu děkoval Pánu, že čeští svatí mají nezaměnitelná jména jako Václav a Prokop, Ludmila a Anežka, a že z nich tedy zmatení studenti nemusejí dostávat před tabulí za pět. Když prvotní šok pominul, vrátil jsem se do středověké společnosti a přečetl si životopis své svaté: „Roku 1261, ve věku pěti let, byla dána do kláštera, kde zůstala až do smrti.“ To je všechno?! O téhle mám psát? A co? Šéfredaktor mě předhodí krokodýlům! Polil mě pot a já třesa koleny vzýval svatou Gertrudu, světici naprosto nezajímavého života, patronku všech, kteří nikde nebyli a kterým se nestalo nic, co by stálo za řeč, aby mi pomohla vymyslet, co o ní mám napsat, a neskončil jsem jako krmivo.

Encyklopedie mi pak vyjevila, že světička nebyla žádnou panímámou v zástěře, ale vzdělaná, která vyni-

kala v hudbě i vědách, v literatuře i jazycích. Její touha po poznání neznala hranic. Představte si, že vás vyženou na třídní túru a nedají vám najíst. Tak jako vy byste třetího dne večer hladověli po řízku, tak Gertruda celý život hladověla po latinské gramatice. Jenže když jí bylo pětadvacet, začal jí neklid hlodat v duši. Náhle nemohla snést sebe samu a bylo jí smutno. O pár měsíců později, 27. ledna 1281, pak měla vidění Krista, který ji vyvedl ven z věže vlastní pýchy. Gertruda byla v klášteře už dvacet let, ale teprve teď se rozhodla, že nebude Bohu překážet v jeho díle a celá se mu daruje. Ve svých spisech vzpomíná, jak ji Pán svou milostí zavolal „od vnějších věcí k vnitřnímu životu a od světských starostí k duchovním skutečnostem.“ Stalo se to pod povrchem, skrytě, ale byla to ta nejdůležitější událost v jejím životě: Gertruda objevila nový kontinent jménem

vnitřní život. Zjistila, že lidská duše má své krajiny, své komnaty, svá skrytá sklepení a své rozlehlé plázně. Konečně pochopila, že zatímco měla spoustu vnějších zájmů, čekal v ní na ni Bůh, až se k němu uráčí přijít. A ona přišla. Stala se jednou z vnitřních duší. Znáte to: jsou lidé, kteří toho navenek udělají moc – ale uvnitř jsou prázdní a ploší. Jejich nitro je jako nudné předměstí plné paneláků. A pak jsou lidé nenápadní a skrytí, jejichž duše skrývá rozeklané hory a hluboká údolí a v údolích hrady a v hradech ne jeden poklad. Lidé, jimž je radost být blízko. Vnitřní život – to je velký objev svaté Gertrudy (a mnohých světců před ní i po ní, všech těch, kdo se nebáli začít s modlitbou). A pokud tento objev bude panu šéfredaktorovi málo, pak se s vámi loučím. Až při četbě bulvárního tisku narazíte na nadpisy „Lidé si po měsíci všimli, že jim ve farnosti chybí kněz, nyní se pohřešuje“ a „Ochočený aligátor v zahradě redakce časopisu Tarsicius vydávil plastový koláček“, vězte, že obě události souvisejí. Můžete zapálit svíčku a ronit krokodýlí slzy.

Ilustrace: Helena Filčíková

SPRAVEDLNOST

Josef byl muž spravedlivý... (Mt 1, 19) a Bible tím říká, že byl svatý. Tedy spravedlnost = svatost. Tak to bychom měli. Ale jak se stát spravedlivým? Říká se, že právo a spravedlnost patří k sobě (nebo by alespoň měly). Být spravedlivý (svatý) znamená jednat po právu, správně. Spravedlnost ve vztahu k Bohu se nazývá zbožnost – vzdávat Bohu chválu a díky, které mu (po právu) náležejí. A spravedlnost mezi lidmi?

Spravedlnost bývá znázorňována jako postava se zavázanými očima, držící v jedné ruce meč a ve druhé jazyčkové váhy. Tak vyjadřuje podstatu spravedlnosti. Zavázané oči: nehledět, kdo je kdo, všichni jsou si rovni. Jazyčkové váhy: rozhodování, porovnání (kdo či co má větší váhu) a kontrola správnosti posouzení (výměnou místa na miskách se vyloučí chyba). Meč vyjadřuje rozetnutí – vynesení rozsudku jako ukončení sporu na základě nestrannosti a rovnosti před právem. Spravedlnost je požadavek dát každému, co mu náleží! Spravedlnost tak je:

Rovnost – před zákonem: nezáleží na tom, jsi-li křesťan či buddhista, nejsi víc člověkem, když máš samé jedničky nebo milión v bance.

Přiměřenost – v trestech i odměnách: když rozbiješ spolu s mladším bráčkou okno, budeš bit více ty, a i když je někdo méně schopný, patří mu mzda, ze které může žít².

Přerozdělování – požitků i břemen: daně platí všichni, ale každý podle výše příjmů jinak vysoké, a silnic užívají všichni stejně.

Spravedlnost procesní – znamená rozhodovat stejné případy stejně a nestejně odlišně.

A přesto jsou chvíle, kdy, protože není z naší vsi, protože je odjinud, už ho dopředu považujeme za zloděje (nemá správný průkaz – ať skautský či občanský), když je třeba přispět na oslavu, tvrdě vyžadují, aby i kamarád, který nemá, zaplatil stejně jako ti, kteří mají hodně. A smutné je, že jednomu odpustíš všechno, protože je kamarád³, a druhého ve stejném případě tvrdě odsuzuješ a chceš trestat. Tomu říkám nespravedlnost!

Inu, žít spravedlivě vyžaduje stále úsilí a polevením v tomto úsilí se nejedna kvetoucí říše stala krutou tyranii a lidská spravedlnost tvrdostí a nespravedlností.

Nezapomínej: ty i já jsme hříšníci, jsme nespravedliví vůči Bohu, soudci milujícímu a spravedlivému i vůči lidem. Spravedlnost se pak učíme častým přicházením k Jeho milosrdenství (sv. zpověď).

A kdo bude nakonec uznán za spravedlivého? Bůh na misce vah spravedlnosti zvaží naše duše (ač jsou nehmotné!) podle vykonaných nebo naopak opomenutých dobrých skutků. Spravedlnost tedy vposledku spočívá v lásce.

1 Římský právník Ulpianus, Digesta I. 1.1
 2 «Vy, páni, dávejte otrokům, co se sluší a patří. Víte přece, že i vy máte Pána v nebi» (Kol 4, 1).
 3 «Nebudeš nadřizovat nemajetnému ani brát ohled na mocného; budeš soudit svého bližního spravedlivě» (Lv 19, 15).

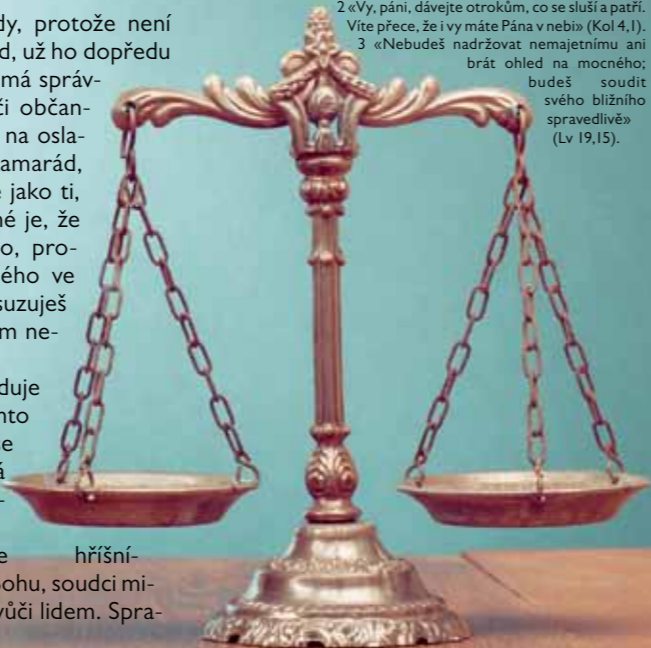

Foto: brat82 - Adobe Stock